

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inzerate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXI.

V Celovcu, 26. junija 1902.

Štev. 26.

Poziv!

Pol leta je zopet poteklo. Zato pa znova vabimo na naročbo „Mira“, proseč zlasti one rojake, ki so list naročili le za pol leta ali so z naročnino še na dolgu, da jo čim preje ponové, oziroma poravnajo. S plačilom zaostale naročnike dovolili smo si danes opomniti še posebej s priloženimi rdečimi listki.

Ob tej priliki tudi prosimo in pozivljamo svoje prijatelje, da delujejo za vsestransko razširjanje našega lista ter mu skušajo pridobiti čim več novih naročnikov. Od vseh stranij se vsiljujejo našemu slovenskemu ljudstvu lažnjivi nauki, slaba načela, ki ga odtujujejo njega svetinjam: veri katoliški in slovenski narodnosti! Naloga vseh dobromislečih je in mora biti, da se temu pogubljivemu toku ustavijo z vsemi močmi. To se pa godi zlasti z vsestranskim razširjanjem dobrega časopisja.

Torej znova na delo, — podpirajte in razširjajte „Mir“!

Upravništvo „Mir“-a.

Za „Učiteljski dom“.

V trdnem zaupanju na požrtvovalnost naših rodoljubov se je pričelo delati za ustanovitev „Učiteljskega doma“ v Celovcu. Na zadnjem obnem zboru dne 11. t. m. se je moglo s zadoščenjem poročati, da se je res že nabrala lepa, primerno lepa svôta denarja, ki opravičuje pričetek društvenega delovanja. A jasno je, da društvo ne bo imelo vspeha, vsaj ne popolnega vspeha, dokler ne bo imelo svojega doma, kjer se bodo mladeniči vzgajali v duhu, ki navdaja vse naše rodoljube, naša rodoljubna društva, naše rodoljubno ljudstvo. Za zgradbo hiše, oziroma za nakup takega poslopja, za vzdrževanje zavoda, treba bo trajnih žrtev, trajnih podpor. Vzorna je požrtvovalnost rodoljubnih Slovencev, a požrtvovalnost ima svoje meje tam,

kjer se prične nemogoče. Vsi znamo, koliko prošelj prihaja od vseh stranij na čast. duhovščino in ob enem sevé na rodoljubne lajke ne drugače. A vendar se novi potrebi nismo mogli umakniti, dà, zdi se marsikomu, da je nam „Učiteljski dom“ v Celovcu jedna najbolj nujnih potrebščin!

Nepričakovano se je šolstvo vsepovsod razvilo; kjerkoli je večja župnija, najdeš večrazredne šole, in dostikrat ne le eno šolo, marveč dve, tri ali še več jih je. Stališče, ki so jo konservativne stranke zavzemale začasno nasproti šoli, morebiti ni bilo dosti pametno. Vedno se je govorilo nasproti novodobni šoli, brez da bi se bilo pomislilo, da ima šolsko gibanje v sebi tudi kaj dobrega jedra: hvala Bogu, da se ves narod bolj izdatno izobražuje, kot se je izobraževal nekaj. Protiversko strmljenje v šoli obžalujemo, a bilo je katoličanom tudi potrebno, vzbudili so se in v vselem boju se kaže na vseh straneh zmaga krščanstva.

Zlasti med nami Slovenci je bilo šolstvo neizrečeno zanemarjeno. Začuden gledamo, da se naše šolstvo prične še-le v 19. stoletju — popred je vse spalo, kot spijo v grobu mrličji. Tistih malo knjig iz prejšnjih stoletij ne moremo smatrati kot šolstvo. Odkod to? Mar je katoliška cerkev temu kriva? Ne očitajmo tega velikim samostanom, ki so stali na slovenskih tleh: Grebinj, Vetrinj, Osoje, Podkloster; škofijam Briksen, Freising, Bamberg i. dr. Ljudje v teh samostanih niso bili možje, kot misijonarji v Ameriki in Indiji. — Nova dôba prišla je kakor pride huda ura v poletni vročini, ko hoče v solnčnem žaru vse zgoreti. Zdere jez, preplavi kak travnik, udari v kako hišo, a zrak se je očistil, zemlja oživi in rastline dobé novih močij.

Burji liberalizma moramo priti v okom, moramo ji moč zajeziti, da nam preveč škode ne napravi. Brezverstvo hoče v prvi vrsti s šolo boriti se zoper cerkev in duhovščino. Ljudem, ki so ta boj pričeli, se je nekoč sanjalo, da le neumni in nepoučeni človek zamore biti veren katoličan, kdorkoli pa je več kaj videl in več kaj ve, duhovnika ne bo več slušal. Take sanje so imeli in so pričeli s šolo boj zoper vero. A niso stviri dosti premislili, zlasti niso hoteli verjeti, da človek, ki je prišel ob vero, ne izpolnjuje več svojih stanovskih dolžnosti, da je tak postal nevaren ud vsi družbi. Brezverci niso mislili, da gospodar z malopridnimi

posli ne more gospodariti, da stariši nezvestih, razuzdanih otrok ne morejo biti veseli, da se mora vsakatera družina ukončati, kjerkoli se ne spoštujejo več zapovedi božje, ki so podlaga vsi sreči in vsemu blagostanju. Do tega spoznanja je ljudstvo danes precej že prišlo in katoličani smo se prepričali, da nam izobraženi ljudje zamorejo biti najboljši prijatelji. Prišli smo do spoznanja, da v bodoče ne bomo več imeli tistih starih mož, ki so volili in govorili z duhovnikom vsled podedovanega spoštovanja do „gospoda“. Kar je župnik rekel, je kmet storil. Le-ti stari možje izumirajo in so že izumrli, mladi posestniki morajo pa zvedeti, za kaj se naj drže katoliških strank, oni morajo biti na krščansko-narodni strani iz prepričanja, kakor so popred bili stari v zaupanju do duhovnika.

Ali je mogoče mladim kmetom vcepiti tako krščansko-narodno mišljenje? Brez dvojbe je le-to lažje, kakor izprijati naše ljudi, delati jih za Nemce, učiti jih zaničevati svojo vero. Vzemimo, da bi imela katoliško-narodna stranka vsa tista denarna sredstva, ki jih imajo liberalci, da bi imeli v rokah deželni šolski svet, deželni odbor, deželni zbor, vlado, okrajne šolske nadzornike itd., — ko bi vse to imeli, lahko stavimo, da bi med učitelji bilo manj brezvernikov, kot je zdaj v njihovih vrstah blagih katoličanov. Ljubiti svoje ljudstvo in vero katoliško je človeku naravno, sramovati se svoje narodnosti in sovražiti vero svojih starišev je protinavno. Traja pa le to, kar se z naravo strinja, protinavne razmere pa more vzdrževati le sila, t. j. pri nas denar in moč nasprotnikov.

Kar so sv. Oče Leon XIII. pisali l. 1878. rimski duhovščini, velja še nam: „Kakor se boj zmete zoper resnico vzdržuje v prvi vrsti le z denarjem, ki se izdava v obilni meri, tako bomo mi dosegli svoj namen, če bomo imeli dosti denarja pri rokah. Pripravljeni smo do skrajne meje žrtvovati vsako leto iz svojega premoženja za prevažne šolske namene. Treba je nam pa še pomoči katoličanom, ki sta jim pri srcu vera in božja čast.“

Prevažna so naša šolska društva: družba sv. Cirila in Metoda, razne zasebne šole in vzgojišča. A spoznajmo, da mi ne zamoremo povsod vzdrževati krščansko-narodnih šol! V javne šole mora priti duh, ki navdaja narod. Teško bo, a nemogoče ni, in če bi bilo nemogoče, potem hitimo neizogibno

PODLISTEK.

Gospod pa znajo, gospod!

(Povest iz naših gor. — Napisal Gorjančev Franc.)
(Dalje.)

„Je že res, že, to bi pa znalo biti. No, pa idi po Mlinarjevo Barbo, pa reci ji, da jo lepo prosim, naj pride prej ko slej. Reci ji, da imamo bolnika pri hiši, in da ji boš že napolnila tisto škatljo z zabelom, če bo kaj pomagalo, in da ji bom še jaz navrgel suho klobaso, no pa še vrč mošta bo dobila, in o veliki noči naj pride po pisanke.“

„Je že prav, ali naj pride že danes?“

„Kakor hoče; če ima ravno čas, naj le pride!“

Meta je vesela odhitela v zgornjo izbo in se je spreoblekla. Vzela je modro, veliko ruto, šla v shrambo, odrezala velik kos pogače, jo zavila v ruto in odšla proti Mlinarju.

Barba je debelo gledala ko jari zajec, ko je zazrla Meto. „Oj Meta, ti tukaj! No, no, kaj pa je novega; dolgo te že ni bilo.“

„Človek pač ne more od hiše, če ni gospodinje; saj veš kako se godi, če mora človek vse sam storiti. Treba bi bilo, da bi bil človek povsodi, če hočeš, da gre delo še tako malo naprej.“

„Seveda, seveda, dela imaš gotovo mnogo.“

„Tako, da ne vem kam ž njim. No, vzemi to, pa zabelo ti bom še tudi dala in oče ti bodo še suho klobaso navrgli, če boš prišla in ozdravila Jerneja.“

„Kaj? Ali je bolan?“ je vzdihnila, zraven pa je bila vesela, da bo imela zopet kaj posla.

„Pa vendar ni tako hudo?“

„Ne, ne, tako hudo še ni, a bi znalo priti, če bi človek ne pazil kar od začetka.“

„No, hvala Bogu, da le ni prehudo, a boljše je že, da se zdravi bolnik prej ko slej.“

„Seveda, jaz tudi tako menim. Oče pa so zarentačili, da sem se kar ustrašila, ko sem jim pravila, da je Jernejček bolan.“

„Kaj pa, meniš, da mu je?“

„Glava ga boli, jaz pravim, da se ga je prijel úrok.“

„To bi pa znalo biti, če ga glava boli; najbrž bo úrok.“

„Ali imaš kaj časa?“

„Nimam kaj posebnega opraviti.“

„No pa kar pojdive in poglejve, kaj mu je!“ In odšli ste.

* * *

Na potu srečate Vidmarjevo Vido.

„No, kam pa, Mlinarica, kam?“

„K Vrbniku pojdem pogledat, kako se kaj Jerneju godi. Pravijo, da se ga je úrok prijel.“

„Kaj? Úrok, pravite, se ga je prijel? Bežite, bežite, saj ni res. In nasmejala se je namuznjeno. Lahna rudečica je oblila njeno skladno ličice.“

Ko sta bili že precej oddaljeni od Vide, pravi Barba: „Meta, ali se ti ni zdelo, da je Vida zarudela, ko sem ji pravila o úroku?“

„Ravno sem ti hotela reči.“

„Ali nič ne veš, morebiti se pa Jernej in Vida tako malo rada vidita?“

„Ej, ti hent ti bodi, da je človek tako slep. Nak! Zdaj me pa jezi. Ahà, zato sta se oče pa Jernej pred tednom tako skregala. Nisem prav mogla razumeti, kaj sta imela. Če se ne motim, sta se sprla radi ženitve. Oj, zdaj mi je še le jasno. Oj ti buča bodi neumna!“

„Pridna gospodinja bi pa bila Vida. Delo ji gre izpod rok, da je veselje.“

„To je že res. A kaj bo revica, baje še tri sto ne bo dobila.“

„Misliš?“

„Dà, dà, tako sem čula praviti, a Jernej bi potreboval táko, ki bi imela kakih dvanajst do štirinajst sto; taka pa taka!“

Tako sta se pogovarjali in se bližali Vrbnikovi hiši.

„No prav, prav, Barba, da si prišla,“ je rekel stari Vrbnik, „Jernej je v svoji sobici, nekaj bere, menda tiste »cajtge«, za katere tako nepotrebno izdaja denar.“

Tiho je odšla Barba v sobico. „No, dober dan, Jernej, kako se pa imaš?“

Jernej se je začuden ozrl. „Kaj pa je vas danes k nam privedlo?“

„Pravijo, da imate bolnika.“

„Koga pa, koga? Menda mene menijo. Glava me včasih res boli, da mislim, da mi mora zdaj pa zdaj razpokniti.“

„To že ni dobro, če človeka glava boli. Poslali so pó-me, da bi ti glavobol pregnala, če bom mogla.“

„Če le morete, jako hvaležen vam bom. Pa vi in vaša coprnija! Idite rajši rakom žvižgat in pustite človeka pri miru, pa je dovolj besed.“

v pogubo. Pomislimo, da nam par dobrih učiteljev, ki si jih v teku 5. let vzgojimo, koristi toliko, kot cela zasebna šola. Vzemimo, da nas stanejo trije mladeniči v petih letih vkup: po 300 kron na leto; v 5. letih 1500 kron; trije 4500 kron.

Le-ti ljudstvu služijo počez 20 let, in 20 letno njihovo delovanje stalo je narod le 4500 kron! Tri-razredna zasebna šola stane letnih 3000 kron, v 20. letih 60.000 kron! Treba je gotovo tudi nekaterih zavodov, a v obče se morajo dobri učitelji plačevati s tistim denarjem, kot se plačujejo drugi: z davkom. Želeti bi bilo, da bi imeli šolske razmere kakor v Belgiji, kjer država enako plačuje učitelje javnih in zasebnih šol, tako da vsaka liberalna vas napravi svojo liberalno, a katoliška tudi svojo katoliško šolo. Kar zdaj še ni, morebiti se bo v bodočnosti uresničilo. Do tedaj pa je treba vzgojiti dobrih, blagih učiteljev! Kdor vé do tega smotra drugo pot, ki pelje mimo učiteljske doma, naj jo nam pové; dokler druge poti nimamo, moramo po tej zmagoviti prodreti. Naj se zavé svoje dolžnosti vsakateri rodoljub in zlasti rodoljubna naša društva: posojilnice in druge zadruge!

Pozor!

„Blíža se železna cesta!“

II.

Kaj nam prinese železnica, ko bode tekla?

1. Razpečavali in razpošiljali bomo domače pridelke in izdelke lažje in ceneje nego doslej.

2. Živila in druge potrebščine dobivali bomo po mnogo nižji ceni.

3. Z neznatnimi troški popeljemo se lahko v oddaljene kraje po opravkih ali na sprehod.

4. Železnica bo kraji, po katerih bo tekla, nekako prestvarila in prerodila k novemu življenju.

No, tu smo pa menda z dobrotami pri kraju. — Novo podobo in novo življenje vtisnila bo res gradnja železnice in železnica sama našim krajem; a kakšna bo ta podoba, kakšno bo to življenje!?

— Nekateri se ga vesele. Daj Bog, da ne bi bilo njihovo veselje prazno! Vsi pa, ki mislijo malo dalje, čutijo bridko resnico, da zidajo to železnico tujci, oholi in sebični Pruso-Židi, ki želé imeti most do — Adrijanskega morja. — Da niso te slutnje prazne, dokazujejo nam Nemci sami po svojih časnikih, ki so kar iz sebe od veselja, da se jim s to železnično progo odpro kraji, ki so bili doslej njim in njihovim sovražnim nakanam skoraj nedostopni.

1. Denar je sveta gospodar; a mora ga biti toliko, da se mu lahko reče — veliki kapital. In tega žal, da ga pri nas ni, pač pa ga ne manjka pri Nemcih in Židih. Vedeti moramo namreč, da ima pri takih velikih prometnih sredstvih, kakor je železnica, glavno besedo in glavni dobiček po večini le veliki kapital s svojimi ogromnimi podjetji. Nevarnost, ali bolje, gotova resnica je, da bo železnica, ki bo tekla po naši zemlji, služila le mogočnim kapitalistom iz tujine. Tuji bogataši pograbiyo meso, pičli zaslužki bodo pa zgolodane kosti, ki jih bodo prezirljivo vrgli našemu ubogemu ljudstvu.

2. Poleg tujega kapitala, ki bo trgal domačinom najboljše grizljeje izpred ust, požene med

nami krepke korenine pa še tuja, posebno prusko-židovska politika, katere seme ima že sedaj pri nas rodovitna tla. Med našim narodom samim imamo izdajice, prave židovske agente in pionirje, kateri hočejo s pretvezo „napredka“ pripraviti naše ljudstvo za nenasično tujčevo žrelo. Ker je pa narodna duhovščina tujim nakanam najbolj na poti, zaletavajo se naši Iškarijotje z najgršimi in najumazanejšimi sredstvi uprav proti duhovščini. Brez strahu lahko rečemo, da ne bi mogel nikdo vspešneje pripravljati ugodna tla tujemu vplivu in tuji oblasti v naši deželi, kakor dela to izdajalsko, lažliberalno naprednjaštvo. V tem se pozna politika tistih, ki nas hočejo pokončati. Ta politika je najprej izstradala Italijo in njeno ljudstvo, in tega lačnega ljudstva se hočejo poslužiti, da nas spravijo zopet med dva ognja, kakor l. 1866.

3. Železnica odpira sploh tujcem pot v deželo, seveda največ Judom in špekulantom, ki se polaste lepih gozdov, kakor v Galiciji, na Ogerskem.

4. Tujim bogatašem prišli bodo v roke tudi prirodni zakladi naše zemlje. To bojazen izraža z vso pravico dopisnik iz Bohinjske Bistrice v „Slovenskem listu“: „Med vrline našega kraja štejejo v prvi vrsti prirodno krasoto, ki je v naši dolini tako bogata, kakor malokje. Že sedaj prihajajo tujci od leta do leta bolj v naše kraje, v naše planine in vrhe ter ob bujne bregove našega tajinstvenega jezera. Kaj pa bode še-le potem, ko bo železnica še bolj odprla pot vnanjim ljudem v naš raj? Nekako tesno mi postaja pri sreč, ako pomislim, da bomo mi domačini nekako bolj v ozadje potisnjeni.“

5. Tujci, bodisi priprosti ali omikani, pridejo po železnici med nas po večini le kot širitelji pohujšanja, brezverstva in raznih razvad. Največ bodo trpeli radi tega duhovniki, dobri učitelji in stariši. Veliko prijaznih slovenskih krajev bilo bi še sedaj neoskrujenih, če ne bi bila železnica zanesla vanje tujcev.

6. Sploh nam pričata življenje in izkušnja, da je ljudstvo ob železnicah vedno bolj nezadovoljno, kakor v krajih brez železnice.

7. Železnica ponuja nazadnje že sama človeku veliko priložnostij k zapravljanju, lahkoživosti in lahkomiselnosti. Zabave, izleti in razni športi vlečejo človeka potem s tem večjo silo ven iz mirnega kroga vsakdanjih stanovskih dolžnostij, da zapravlja čas in denar. Najmanjši popravek že zadosti, da se priprosti kmetič ali rokodelce poslužijo železnice ter si lajša žep, a obteži življenje.

Kaj nam je torej storiti, ako nam obeta železnica tako malo dobrega? Ali naj držimo ob upano roko križem? — Ne! Kdor ljubi svoj narod dejanski, storiti mora vse, kar se še dá storiti. Vseh slabih vplivov in nasledkov gotovo ne bomo mogli zatreti in odvrniti, potrudimo se pa, da zmanjšamo vsaj njihovo število in moč.

(Dalje sledi.)

Koroški deželni zbor.

1. seja, dné 21. junija. Po sv. maši, katero je v cerkvi sv. Duha daroval gosp. kanonik Grösser, otvori deželni glavar grof Goëss zasedanje z daljšim nagovorom. Pravi, da so razmere, v katerih se je zbral deželni zbor, težavne. Kaže

je zili precej, in če je prav, mora še trajati stara do velike noči, da ne bo treba nove rabiiti.“

Barba je odprla škatljo, katero je ob takih prilikah nosila iz previdnosti vedno seboj. „To bo pa preveč!“

„E, nič ne bo!“ — „Tako pa srečno!“ — „Srečno!“

III.

Lepo rožmarinovo jutro se je smejal v nedeljo iznad gor na Leše, ko se je Jernej spravljal k sveti maši. Ni zapazil rdečega traka, katerega je stara Meta v skrbi za svojega ljubljence Jernejčka, pripela na jopič. Gredé se je Jernej oglašil pri Vidi.

„Kaj pa imaš na hrbtu? Kdo ti je neki pripel ta-le trak na hrbet?“

„Kaj pa —?“

„Eh, poglej! To-le si imel na jopiču pripeto.“

Skrbno mu je odpnela trak.

„Ta-le cunja bi menda naj odvrčala úrok,“ se pošali Jernej. Ha, ha, ha, ha.“

„Ná, to ga bo bolje odganjalo.“ Pripnela mu je na levo stran lep svež šopek, ki je razprostiral prijetno vonjavo po sobici. Prijetni duh šopkov je kar omamil Jerneja.

„Hvala, hvala!“ — „Ni za kaj!“

Ódšel je. — Po maši se je kar trlo pred cerkvijo vernega ljudstva, ki se je pomenkovalo o tem in onem.

„Medveda bi rad videl, Medveda,“ je rekel stari Vrbnik Vidmarju.

„Glejte, ravno tam prihaja. Kaj pa bi radi?“

(Dalje sledi.)

na veliki gospodarski boj, ki ga bijejo mogočne države zoper nas. Posebno spominja na avstro-ogersko pogodbo. — Davki so že hudo narastli, vkljub temu bo tudi še za bodoče treba napeti vse moči. Posebno vodne zgradbe v kanalski in zilski dolini bodo provzročile še več stroškov. Deželni proračun je približno tak, kakor v prejšnjih letih. Konečno govornik prosi dež. predsednika za sodelovanje in sklene z „hoch“-klici na cesarja.

Nato se volijo odseki. Izmed slovenskih poslancev je zopet izvoljen samo posl. Muri v revizijski in gospodarski odsek. Poslanca Einspielerja in Grafenauerja so zopet prezrli, nočejo torej rednega sodelovanja naših poslancev, marveč prav do konca hočejo vzdržati svojo liberalno premoč!

2. seja, dné 23. junija. Razni predlogi se odkazejo odsekom, da se razdelita občini Hočiše in Škofiče in napravi nova občina Otok. — Predlaga se, da se voli poseben odsek, ki se bode posvetoval o novi volilni postavi.

Dopisi.

Slovinci! Zakurite na večer 4. julija v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu po vseh slovenskih gorah in planinah prav mnogo kresov.

Pliberska okolica. Žalostno je obnašanje naše slovenske mladine. Ko izstopi iz ponemčevalnih šol (kar so po Koroškem po slovenskih krajih skoro vse), kjer se nauči s silno težavo nekoliko nemških besed kroatati, pa misli v svoji nezavednosti, da je že bogve kaj. Takoj mora pokazati svojo neumnost s tem, da govori najrajše sladko svojo nemščino. Svoj mili slovenski materni jezik pa zaničuje. In to se dogaja vedno bolj in bolj! To je sad naših nepravilnih nemčurških šol, v katerih se slovenski mladini ubija po sili nemščina v glavo, slovenščina se pa malo ali nič ne uči. In tako ne ve mladina, kako lep je naš mili slovenski jezik, če ga pravilno in čisto izgovarjamo. Ker nam koroškimi Slovincem v naših nepravilnih, nemčurških šolah ne dopustijo, da bi se slovensko učili, svetujem nujno naši slovenski mladini, da se vsaj doma uči in vadi pravilno slovensko govoriti. Tudi jaz sem hodil osem let v nemčurško šolo, in ko sem izstopil, nisem znal ne nemško in ne slovensko pravilno govoriti. Pa sem se doma učil pravilno brati in govoriti, tako da zdaj pravilno slovensko vsaj deloma znam. Reči moram, da se mi je slovenski jezik tako omilil, da bi ga nikakor ne mogel zamenjati z jezikom kateregakoli drugega národa! Naj bi se tudi naša slovenska mladina prebudila iz nezavednosti, da bi spoznala krasoto slovenskega jezika, potem bode gotovo navdušeno rabila samo svoj mili slovenski jezik. Potem ne bo toliko po nepotrebnem rabila nemščine. Posebno moram tukaj grajati v tem nezavednost nekaterih Libučanov in Ponikvanov. Ko pridejo v nepreimenitno mesto Pliberk, pa takoj, če le količkaj zna kdo nemško lomiti, mora to pokazati. Ali mislijo, da bi bilo sramotno, ko bi v posili-nemškem Pliberku slovensko govorili. Zares pomilovanjavredni zaslepljenci!! Ali ne veste, da s tem delate sami sebi nečast, ko ste sinovi in hčere matere Slovenije, pa svoj mili materni jezik prezirate, trdo tujščino pa proslavljate!? Pomislite vendar, da vsak národ spoštuje in visoko ceni svojo materinščino. Slovenci pa delate tako nepošteno, da se svojega maternega jezika sramujete! Da bi se takim vendar že enkrat oči odprle, da bi videli, da nas drugi zasmehujejo in ne spoštujejo zaradi tega, ker smo Slovenci tako nezavedni, da svoj slovenski materni jezik zaničujemo! Zatoraj mila slovenska mladina glasno kličem: Ne tavaj v nezavednosti, spoštuj in rabi zmirom in povsod svoj mili slovenski jezik, vadi se v njem. Potem bomo imeli čast tudi od drugih in bomo ponosni na svoj imenitni slovenski jezik! Slovenski mladenci.

Št. Danijel nad Pliberkom. (Poštna zveza. — Od daleč.) Dné 1. julija bodemo streljali z vsemi našimi topovi! Zakaj! Ker dobimo vsakdanjo poštno zvezo s Prevalji — razun nedelje — in tukaj poštno podružnico, ki jo bo oskrboval trgovec g. Stossier. — Na god sv. Alojzija je priromalo v Št. Daniel nekaj posebnega — svetinja bi lahko rekli. Tukajšnjemu župniku je namreč nepozabni njegov prijatelj in pobratim, apostolski misijonar č. g. oče Veseljko Kovač poslal razglednico iz Honkonga v Indiji, kjer je deloval, kakor piše č. g. misijonar sam, slavni župnikov zaščitnik sv. Frančišek Ksaverij. Razglednica je romala iz Indije v Št. Daniel od 15. maja do 21. junija in je videla pač precej sveta. Sedaj pa visi na častnem mestu med drugimi znamenitimi karticami.

Št. Vid v podjunski dolini. (Žegnanje. — Nesreča.) Četrto nedeljo po binkoštih, na god sv. Vida, smo obhajali praznik našega farnega patrona. Prišlo so v prav obilnem številu procesije iz Kamena, Škocijana in Reberce. Vreme je bilo izjemoma krasno; posebno slovesno je bilo pran-

A Barba se ni dala tako zlahka vgnati v kozji rog. Bila je zelo potrpežljiva. Jernej si je podprl z rokama glavo in se ni zmenil več za Barbo. Ta pa se je zvijala in priklanjala za Jernejevim hrbtom in na pol glasno je šepetala: „Devet je úrokov — ni jih devet; jih je le osem, — jih je le sedem, jih je le šest — ni jih šest, jih je pet, ni jih pet, so le štirje, niso štirje, so le trije, niso trije, sta le dva, nista dva, je le jeden — ni nobeden.“ Ko je vse úroke odštela, je odšla. — — — *

„Kako pa si odpravila?“ *

„Storila sem, kar sem mogla; upam da bo kmalu ozdravel.“

„Da bi le,“ je rekel oče; „ná, pa hrani to, boš pa malo h kruhu prigriznila.“ Stisnil ji je zlahtno klobasico, ki je bila skrbno v debel papir zavita.

„Oh ne dajte kar, ni treba ni.“

„Ne brani se kar, saj je le malenkost.“

Barba se je branila kakor je znala in vedela, naposled pa je le rada spravila zlahtno klobasico.

„Náte, to pa shranite in pripnite v nedeljo Jerneju na jopič, pa tako, da ne bo zapazil. Ako bodo ljudje to videli, bodo bolj gledali to in tem manj Jernejev obraz.“ Izročila je očetu kratek, rudeč trak. „Suhega trpotca pa sem mu tudi skrivoma porinila v žep, da ni zapazil, da se ga úrok ne prime več.“

„Bog ti povrni, Barbika,“ je rekel stari Vrbnik.

„Če pa to ne bo pomagalo, pa tudi ne vem, kaj bi —“

„Ná, pa še to hrani,“ se zdajci oglašil v ozadju Meta, „boš si pa žgance bolje zabelila. Lani smo

ganje, katero je kinčala dolga vrsta devic, katerim se zategadelj srčna hvala izreče. Tudi godci so našo slavnost povekali ter prav dobro pri pranganju godli. Pripetila se je pa tudi pri streljanju žalostna nesreča. Franc Uic-Blantar v Št. Vidu je v naglici nabijal neki možnar, ki pa ni bil čisto izstreljen, tako da je gotovo še nekaj žarel. Nankrat se pokadi in ves goreči smodnik pride Uicu v obličje. Obleka mu je začela goreti in postal je v obličju črno osmojen in na levi roki poškodovan. Drugi dan so ga peljali v bolnišnico v Celovec. Vzrok te nesreče, kakor navadno pri vseh drugih, je — žganje. Žganjepitju so pri nas v Št. Vidu moški strastno udani, tako da brez njega ne morejo početi nobenega dela. Žganje mora biti, kadar streljajo, ali kopljejo grob za mrliča, pri pogrebih, ženitvah, ob nedeljah in praznikih. Vir vsega pijančevanja so povsod tiste gostilne in prodajalnice, katerih tudi pri nas ne manjka in na katere se po pravici zadosti hudujejo in preklinjajo žene, kjer se toči in prodaja iz smrdljivega špirta in umazane vode narejeno žganje ob vsakem času in v vsaki uri, bodisi tudi med božjo službo. Pred kakimi 30 leti, pravijo trezni kmetje, ljudje še niso bili tako strašno podvrženi pijanosti, kakor sedaj, ko se je od nekdaj škodljivo žganjepitje vpeljalo. Nesreča in prava dušna kuga za tukajšnje slovenske prebivalce!

Nončjvas pri Pliberku. (Pogreb.)* Dne 7. jun. smo spremili k počitku tukaj obče znanega g. Ig. Glinika p. d. Staudacherja, posestnika v Nončjvasi. Rajni je odpotoval pred binškošnimi prazniki na Kranjsko z namenom, da bi bil obiskal tam svojega sorodnika in pri tej priliki tudi postojinsko jamo. Toda naenkrat ni bilo o njem ne duha ne sluha. Strah in skrb njegove žene se je povečal, ko je došel semkaj njegov lovski list, a drugzega ničesar. Poizvedovalo se je po njem po časopisih, in konečno je še-le dne 31. maja došla semkaj vest, da je pogrešani blizu Maribora — torej že na potu proti domu — umrl za plućnico in bil pokopan že celi teden poprej. Žena in sorodniki so takoj poskrbeli za vse potrebno, da so truplo ranjkega pripeljali semkaj in ga položili na domačem pokopališču v Nončjvasi k večnemu počitku. Pogreba, katerega je vodil svak umrlega, č. g. Val. Kraut, župnik na Brnci, v spremstvu vseh treh pliberških gg. duhovnikov in bogoslovca g. Ig. Gliniga, se je vdeležilo zelo veliko občinstva z dežele in mesta. N. p. v m.!

Šmihel nad Pliberkom. (Naša posojilnica) je imela v minulem trinajstem upravnem letu 236.387 K denarnega prometa. Pristopilo je na novo 29 zadružnikov z 29 deleži, izstopilo je 11 zadružnikov z 11 deleži, ostalo je 559 zadružnikov z 575 deleži. Novih hranilnih knjižic se je izdalo 54, uničilo 40; obstoji 434 knjižice za 254.171 kron 4 vin. in znaša povprečna vloga 585 K 65 vinarjev. Posodilo se je na novo 74 zadružnikom, 54 zadružnikov je pa posojilo popolnoma vrnilo; dolžnikov torej 527, ki dolgujejo skupaj 259.438 kron 45 vin., ali povprek 495 K 92 vin. Čistega dobička je bilo 858 K 57 vin., ki se razdeli po sklepu občnega zbora tako-le: Rezervnemu zakladu se pridene 600 K; cerkvi sv. Katarine za nov zvon 58 K; za „Učiteljski dom“ v Celovcu 50 K; za Št. Rupertsko šolo pri Velikovcu 28 K; za cerkev v Dvoru 50 K; za cerkev v Rinkolah 12 K; za požarno brambo v Štebnu 60 K. 57 vin. Posebni rezervni zaklad je narastel na 10.619 K, splošni na 5.898 K 72 vin. Posojilnica si je postavila tudi svojo hišo, ki je stala 24.951 K. Posojilnica je član „Zveze slovenskih posojilnic v Celju“, katera je zadnje revizijo izvršila meseca novembra 1901.

Področica. (Nesreča. — Zidanje.) V sredo 11. t. m. proti večeru se je podrlo novopostavljena, še ne dodelana lesena baraka. Eden delavec bil je tako poškodovan, da bode težko okreval. Neko lesovje se mu je podrlo ravno čez zgornji trebuh in ga je hudo pritisnilo, prej ko ne poškodovalo tudi od znotraj; na glavi je dobil hude rane. Mož ima grozne bolečine, je sicer vsaj deloma še pri zavesti, vzelo pa mu je besedo. Druga delavca, ki je delal zraven ponesrečenca, je rešil prazen petrolejski sod, ki je vzdržal na-nj zrušeno tramovje. — Ravno ta teden (minuli petek) je minulo leto, ko se je pričelo delo v predoru. Do sedaj je delo šlo še precej gladko in ročno, zadnje osem dni pa se je začelo braniti. Prišli so iz trdega skalovja na čisto mehke svet, tako da so delo s strojem morali ustaviti. Pravijo, da so zadnjih osem dnij napredovali komaj za dober meter, med tem ko so v trdi skali prej delali že po 5 metrov na dan. Upajo pač že ta teden priti zopet v trdo skalo, a kaj če se upanje ne vresniči? Najbolj so se bali mehkega ozemlja, ker je delo tam veliko težavneje, veliko počasneje in tudi bolj nevarno; ne le, da je potrebno veliko bolj gosto in bolj močno podpirati, tudi voda silno nadleguje. Takšni so pač človeški računi.

*) Slučajno zaostalo. Uredn.

Št. Jakob v Rožu. (Jud je že tó!) Juda, ki smo se ga že v jeseni komaj ubranili, imamo že zopet pred durmi — ne: na cesti. Vso vožnjo s postaje Vrba, ki jo je do sedaj točno oskrboval naš župan Kobentar z domačimi ljudmi, je prevzel jud. Prišel je s svojimi konji in s svojimi ljudmi — domačini pa so brez zasluzka. Niti najmanjše pritožbe niso imeli proti Kobentaru: vse je oskrbel v pravem času — a jud je moral priti! Domačin, plačaj pravočasno svoj davek! Domačin, prenašaj in pretrpi škodo, ki so ti jo napravili v gozdu, na pašnikih in po njivah! Domačin, prenašaj vse sitnosti s tujimi ljudmi, ki pridejo iskat dela, in ko ga ne dobijo, te poprosijo za to in ono. Domačin, glej, kako ti tuji, dostikrat ne ravno najboljši delavci s slabim zgledom pačijo posle in otroke — vse to ti je dovoljeno: si zaslužiti kaj in pridobiti poštenega dobička pri grajenji železnice, ne, za to ti nisi: za to je izvoljeno samo le ljudstvo judovsko! — Obljube ministrove, kje so?

Zgornji Rož. (Železnica in drugo.) Piše in govori se zdaj veliko o rožni dolini in o Šent-Jakobu, prav za prav o železnici, ki jo tam zidajo. Radovednih je na svetu veliko ljudij in taki tija gledat. Tudi mene se je radovednost prijela, napregel sem tedaj svojega čilega železnega konjiča in hajd v Rož; kar sem po poti zvedel, Vam tukaj naznanjam. Pod Rožčico „lukamatija“ že zvižga, pa ne še skozi predor (tunnel), tudi ne po tiru, marveč da goni stroje za elektriko. Delo še ni v pravem tiru. Pripravljajo še-le potrebno, da bodo dobili dosti električne moči. V tunelu so pred nekoliko časom prišli iz skale na ilnato zemljo in v ti stroji ne morejo riti. Delo je šlo jako počasno, ker za vsako stopinjo, kar zemlje odstranijo, morajo podpirati, da bi se vse ne sesulo. Kajpak je tako delo tudi zelo nevarno. Prišli so na dan samo 30 centimetrov naprej. Zdaj so v predoru nekoliko nad 500 metrov globoko. Pod Rožčico je zdaj skoraj celo mesto, povsod same barake za gostilne, in drugo; tu so Lah in domačini, samo, da Lah dobi koncesijo, domačin pa ne. Zdaj so domačini zgubili še vožnjo iz Vrbe! Podjetništvo je najelo nekega Juda, ki bo potrebne reči dovažal, in Jud je tukaj in vozi; prišel bo z 12 parov konji! Ta je res lepa! — Nemčurska posojilnica v Št. Jakobu, ki se nam je obečala že dolgo časa, je začela delovati; dne 15. t. m. je bil prvi uradni dan, pa ne v Št. Jakobu, ampak na Tešnji v Mačkovi hiši, kjer je velik napis „prva Št. Jakobska posojilnica“ (seveda nemško). Tudi po listih trobijo v svet njen obstanek. Menda se je tem ljubim gospodom zmedlo; kako je morejo pa imenovati „prvo“, ko je vendar slovenska posojilnica najstarejša na Koroškem?! Ali jih je bilo vendar sram zapisati „nemška“? Z „nemško“ posojilnico bo v Št. Jakobu menda zabeljena nemčurska „mešta“. — Na konec nekaj veselega. Ko sem se peljal nazaj skozi Rožek, zvedel sem od prijatelja, da se je tó ravno isto nedeljo združilo nekaj prijateljev godbe v „drugo tamburaško društvo koroško“. Tako je prav! Za danes dosti; ko me bo konj spet kam zanesel, se Vam oglasim. Na zdar! Š.

Lipa nad Vrbo. (Še nekaj o naši volitvi.) Poročalo se je že o surovem in divjem obnašanju nekaterih volilcev liberalne stranke, in kako so zmirjali duhovnike in katoliško slovensko stranko. Zaradi tega je bil tožen, in obsojen na tri dni strogega zapora Janez Ček, čevljar v Rožeku. Tudi Jožef Lipič, posestnik in mizar v Tmarivasi pri Lipi, bo imel tri dni časa se spominjati svojega obnašanja na dan občinske volitve v Lipi. Pri sodnji je namreč izjavil, da sicer ne taji, ali je morda izrekel razžaljivih besed, ali spominjati se ne more. Sploh je bilo njegovo govorjenje in obnašanje pri sodnji smeha ali tudi omilovanja vredno. Ko mu g. sodnik prigovarja, naj prosí odpuščena, drugače ga mora kaznovati, odgovori v svojej prevzetnosti: „Ker so ti naši nasprotniki, tega ne storim, sem rajši kaznovan“. G. sodnik izreče kazen „Tri dni strogega zapora“, in ga vpraša ali kazen sprejme; mizar Lipič hitro odgovori: „Prav rad, gosp. sodnik.“ No, naj pa jo ima in si ohladi svojo vročo kri, smo si mislili, ako je že tako prevzetan; morebiti se nauči, da je treba se bolj pošteno obnašati. — Ta sodnijska obravnava je zopet pokazala, kakšna je omika in „kultura“ naših nasprotnikov, liberalcev. Njih kolovodje, zlasti učitelji, so lahko ponosni na-njo!

Kranjska gora. (Birna.) Od 12. do 18. junija je po „Gorenjski Dolini“ delil zakrament sv. birne presvetli knezoškof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič. Kakor običajno, je bil povsod slovesno sprejet, osobito pa v Kranjski gori, kajti tukaj je dne 13. junija ob enem praznoval svoj imendan sv. Antona Padovanskega. Zato je bila vsa vas ozaljšana s slavoloki, maji, zastavami itd., posebno okusno pa prepletena tudi farna cerkev. Na predvečer je bila vsa vas razsvetljena, celo sijajno pa okrog cerkve. Veteransko vojniško društvo z godbo in pevski zbor sta naredila podoknico;

milo je donela slovenska pesem v tiho noč. Gregorčičev „Nazaj v planinski raj!“ je Presvetlega, ki je tudi „sin planin“, spominjal njegove mladosti, ko je še zahajal po tej dolini med koroške brate... spominjal, da mej temi planinami biva njegov ljubljani rod, ki mu je iz srca vdan, in mu sladi druge zelo bridke ure... Videl je tu čvrsti rod, bivajoč skoro ob nemški meji, ki se zaveda svoje národnosti! Kakor znano, župnikuje tu gosp. Anton Žlogar, glavni tajnik družbe sv. Cirila in Metoda. Zato se ni čuditi, da je vsa slavnost imela res domač, cerkveno-národní značaj. Počastili so nas tudi duhovniki-sosedje iz Koroške in Goriške, kar je knezoškofa zelo veselilo. Lepo je bilo, da se je vse uradništvo udeležilo slavnosti; do take edinosti moramo zopet priti — in srečnejša bo Slovenija.

Novičar.

Na Koroškem.

Kresove zažgite! Udomačila se je pri nas lepa navada, da na predvečer godú slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, dne 4. julija, žaré po vseh naših hribih in gorah mogočni kresovi. Tudi letos jih, dragi rojaki, zažgite v prav mogočnem številu po vseh naših pokrajinah, na vseh naših gorah, da ti slovenski kresovi pokažejo, in da njih lepi svit naznanja daleč v deželo, da tó še živi čil slovenski rod, zvest svojemu Bogu in svojemu národu! Ko se liberalni nasprotnik z nemškutarskimi „Sonnwendfeuri“ hoče šopiriti tudi po slovenski zemlji, pokažimo mu s slovenskimi Ciril-Metodovimi kresovi, da mu ne sledimo, mu svoje slovenske zemlje ne pustimo! Zato: Kresove zažgite!

Za „Učiteljski dom“ so dalje darovali: Č. g. Erjavc, župnik v Trbovljah, 6 K.; „baron Nimaveč“ na Bistrici (Rož) 25 K.; slavna posojilnica v Celju 100 K.; slavna posojilnica v Makolah 20 K.; č. g. Jožef Krajnc 1 K., č. g. župnik F. S. Rant iz Šent-Pavla — Min. v Severni Ameriki 20 kron. Pri-srečna hvala! Živeli nasledniki!

Duhovne vaje. V samostanski hiši družbe Jezusove v Št. Andražu v lavantinski dolini bodo letos zopet duhovne vaje, in sicer za duhovnike: Od 14. julija zvečer do 18. julija zjutraj, od 18. avgusta zvečer do 22. avgusta zjutraj; od 1. septembra zvečer do 5. septembra zjutraj; od 29. septembra zvečer do 3. oktobra zjutraj. Za dijake: Od 23. avgusta zvečer do 27. avgusta zjutraj. Vsak, ki se hoče udeležiti eksercij, dobi posebno sobo; toda prosi se naznaniti udeležbo pravočasno rektorju kolegija: P. Ernestu Grossheimann, da se more, ako bi morda ne bilo več prostora, to še za časa javiti.

Osebné novíce. Minuli teden se je mudil v Celovcu vč. g. župnik Fr. S. Rant iz škofije Šent-Pavel-Minesota v Severni Ameriki. G. Rant se je porodil v Železnikih na Gorenjskem in je svoje študije dovršil v Št. Pavlu ter tudi tam bil posvečen v mašnika. — Dosedanji župan v Železni Kapli g. R. Prugger je odstopil. Na njegovo mesto je izvoljen znani „hajlò-bratec“, gostilničar Jos. Niederdorfer.

Kaj dela žganje! Krznar S. Rot in njegov pomočnik S. Pogernič sta se dne 2. t. m. vozila pijana skozi Milštát. Vsled pijanosti nista mogla zdržati konja, ki se je splasil in prekucnil voz. Rot je s prebito črepinjo obležal mrtev, njegov pomočnik je težko poškodovan.

Mladi izpridenci. Celovška policija je dne 13. t. m. zasačila štiri 10- do 14letne pobaline, ki so kradli kakor srake po Celovcu, Beljaku, Gospisveti in Kotmarivasi. Kam pridemo?

Drobíž. Na podkovski šoli v Celovcu se prične prihodnji poučni tečaj dne 1. julija. — Deželna hipotečna banka je do 1. junija t. l. izdala 1368 posojil v skupnem znesku 7.087.000 kron. — V Pontablju so zopet zasačili neko kupčevalko z dekleti, Berto Kalič. V njenem spremstvu sta bili dve deklici, stari 18 in 19 let, ki sta bili določeni za neko nesramno hišo v južni Ameriki. 37 letno kupčevalko, ki je pristojna v Lvov, so zaprli, deklici pa izpustili. — V planinski hiši pod Velikim Zvonarjem je bilo lani 4321 hribolazcev. Od nje-nega početka (1876) je tam prenočilo 64.477 oseb. — Iz neznanih vzrokov je iz celovške vojašnice pobegnil topničar (kanonir) Valentin Miklavc. Dne 14. jun. so ga našli pri njegovi materi v Borovljah in prepeljali v Celovec. Tudi mati se bo morala pred sodnijo zagovarjati. — 22letni drvar Jan. Sedušek iz Lepovine pri Mozirju na Štajerskem je dne 12. junija v gozdu pri sv. Duhu nad Beljakom prišel pod padajoče drevo. Obležal je na mestu mrtev. — Do dne 8. julija je razpisano mesto šolskega voditelja v Glinjah. Zahteva se znanje slovensčine. — V velikovškem stavbenem okraju je do dne 1. avgusta razpisano mesto cestarja.

Po slovenskih deželah.

Družba sv. Cirila in Metoda za Istro je imela svoj redni občni zbor v Opatiji, katerega so se udeležili družbeni prijatelji iz raznih delov Istre, Dalmacije, Reke in Trsta. Podružnic ima družba 50. Dohodkov je bilo v minulem letu 35.174 K 67 vin., stroškov pa 38.795 K 81 vin. Družbino imetje znaša 124.788 K 91 vin. ter se je pomnožilo za 14.581 K 56 vin.

Drobne novice. Nemškemu odvetniku dr. K. Tschebullu v Mariboru so za eno leto zaprli pisarno. No, v pohvalo za njegovo delovanje gotovo ne! — V Marenbergu je pri občinskih volitvah zopet zmagala nemško-protestantska stranka. — „Bodočnost“ se imenuje novo slovensko počitniško akademsko društvo za ozemlje med Muro in Dravo vzhodno od Maribora. Vlada je pravila že potrdila. — Strankarski shod slovenskih krščansko-socialnih delavskih društev bode dné 7. in 8. septembra v Ljubljani. Odposlanci slov. kršč. socialnih društev se bodo na tem sestanku dogovorili o nadaljni organizaciji svojih društev. — Ljubljanska trgovska in obrtna zbornica je imela dné 13. t. m. nadomestno deželnozbornsko volitev na mestu umrlega g. J. Kušarja. Izvoljen je bil odvetnik dr. D. Majaron. — Občni zbor „Slov. Matic“ je dokazal, da je bilo v 37. društveni ddbi 36.418 K 50 vin. dohodkov, stroškov pa 36.034 K. torej je ostalo prebitka 384 K 50 vin. Lani se je društveno premoženje pomnožilo za 2275 K 18 vin.

Križem sveta.

Mitnice odpravljene. Gosposka zbornica je v petek rešila več osnov, ki jih je sklenila poslanska zbornica. Med temi se nabaja tudi načrt odprave mitnic. Zakon stopi v veljavo s 1. januarjem prihodnjega leta. S tem bo znatno ustrezno prebivalstvu vseh dežel, ki je moralo plačati ta zastareli davek.

Vsenemški kulturni bratci med seboj. V seji poslanske zbornice od 13. t. m. se je mej govorom posl. Bergerja v zadevi donavske parobrodne družbe vršil mej Vsenemci Schönererjem, Wolfom, Irotom in drugimi ta-le zanimivi dvogovor: Iro: „To je vzhodno-nemško časopisje!“ — Wolf: „Ti boš še enkrat dobil zaušnico!“ — Iro: „To dobiš ti še v zbornici, predrzi pobalin!“ — Wolf: „Jeden malopridnež kot drugi!“ — Schönerer: „Sladkorni kartel. Vodja podkupljenega časopisja!“ — Wolf: „Sivolasec, pa taka pobalinstva!“ — Schönerer: „Sladkorni kartel! Vodja podkupljenega časopisja!“ — Iro: „Svatovski govornik v Tečinu!“ — Wolf: „Častna beseda in Iro!“ — Wolf: „Obzalujem, da se moram pečati s tako svojatjo. Pa bomo že videli!“ Schönerer: (ponavlja prejšnje besede). — Wolf: „Je že zopet pijan!“ S tem pa debata teh poštenjakov še ni bila zaključena. In taki ljudje zagovarjajo koristi nemškega národa, taki imajo nas Slovane za „manjvredne“, taki nam vsiljujejo slavno svojo „kulturo“ skozi duri in okna! Pometati imajo pač dosti pred svojim pragom ti „kulturonosci“ nemškega „herrenvolka“!

Angleške izgube v vojni v Južni Afriki. Od 11. oktobra 1899, ko se je vojna pričela, in pa do 1. junija, torej v 31. in pol mesecih, je imela Anglija sledeče izgube: 21.579 v vojni padlih častnikov in vojakov, t. j. 7%; na bolnih in ranjenih ter sploh nezmožnih 30.120 mož, t. j. 10%; ujetih v burskem taboru po odšetju onih, ki so jih Buri izpustili 9714 mož, t. j. 3%. V dveh in pol letih je umrlo na raznih bojiščih 13.000 mož. Od vseh 300.000 mož, katere je Anglija žrtvovala za to vojno, je zgubila celih 18%, kar pomeni poleg pet in pol milijard že ogromno žrtev, katero je za vedno zaigrala v tej krivični vojni.

Velikanski vojni stroški. Letos se je dovolilo za nove topove v delegacijah 38 milijonov kron. Slovenski delegat dr. Šustersič je govoril in glasoval proti. Kakor se govori, pa še ta svôta ne bo zadostovala, ampak trebalo še bo nič manj nego 180 milijonov. Lepa bodočnost za davkoplačevalce!

Nesreča na Martiniku — kazen božja. Poročali smo našim čitateljem o strahoviti nesreči na otoku Martiniku, kjer je ognjenik Mon Pele zasul mesto S. Pierre ter udušil nad 40.000 ljudi. O tej nesreči se zvedo sedaj še razne reči. Mlad duhovnik iz kolegija St. Mary na otoku Trinidad je pisal svojim starišem v Burtsscheid: „Ljubi stariši! Prvi parnik, ki odide od tod po groznih dneh v Martinik in St. Vincent, naj vam ponese vest, da še živim. Potresi niso prišli do našega otoka. Seveda še ni vsega konec, a Trinidad je precej varen pred vulkaničnimi izbruhi. V našem kolegiju na Martiniku je bilo 25 patrov in bratov; kolegijev ni več in sobratov menda tudi ne. Mogoče, da je kateri še živ, ki v trenutku nesreče ni bil v mestu. Pokončanih je tudi 60 sester. Grozna so poročila o sprijenosti prebivalcev, ki so došla k nam. Kriva je vsega francoska vlada, ki je glede vere tako v nemarna. Ste li slišali, da je na Mar-

tiniku brezbožna svojat na veliki petek norčevaje križala prašiča in zopet družega na veliko nedeljo gnala po mestu „kot ustalega od mrtvih?“ Čuli smo, da so pripravljali tudi za Vnebohod nekaj enacega, pa ni bilo treba. Katera omikana vlada more mirno gledati, ako sprieno ljudstvo konja obhaja s hostijo!! — Božji mlini meljejo počasi a gotovo!

To in ono. Bolgarski knez Ferdinand se je mudil v Petrogradu, kjer ga je ruski cesar zelo pristréno sprejel. — Dne 10. jun. je umrl v svojem gradu Sybrillenhoch saksonski kralj Albert, star 74 let. Vladal je od leta 1873, bil katoliške vere in poseben prijatelj našega cesarja, ki se je podal tudi k pogrebu v Draždane. Kralj Albert je bil oženjen 49 let, otrok pa ni zapustil. Za njim je prevzel vlado njegov brat Jurij, ki je star tudi že 70 let. — V Ranny na Ogerskem je družina kmeta Batko jedla zvečer gobe. Dugo jutro so našli sosedje vseh 11 članov družine brez zavesti. Kljub zdravniški pomoči je osem članov družine umrlo, trije so pa v smrtni nevarnosti. — Na Ogerskem je v Iza dolini več tisoč oralov polja pod vodo. Med Iza Szacsol in Dragomer Falva je voda cesto popolnoma razrušila na osmih mestih in odplovila več hiš. Mnogo železniških mostov je poškodovanih. — Sv. oče je sprejel te dni v avdijenci 100 let staro Ano Moroni iz Cori pri Vellebro. Kot 11letna deklica je pestovala takrat 4letnega Joachima Peciija, sedanjega papeža.

Brezpogojno prvo mesto, bodisi kot primes zrnati kavi, bodisi kot nadomestilo zanj gre dandanes Kathreinerjevi Kneippovi sladni kavi. To pa zato, ker ima poleg drugih prednosti samo ona vonj in okus zrnate kave, o čemur pričča mnogo izrecil prvih avtoritet. Slavni profesor pl. Pettenkofen se je izjavil: „Po svojem kavi podobnem okusu bistveno preseza vse druge kavine surogate.“ Drugi pravijo: „Jako intenzivno ima vonj in okus žgane zrnate kave.“ „Njen vonj je posebno krepak, podoben kavi, in čist.“ V dokazani množini ima aromatske sestavine, kakoršne ima tudi zrnata kava. „Mnogoteri poiskusi so soglasno izpričali, da jo je moči označiti kot izdelek, ki se zelo bliža zrnati kavi.“ Po vsebini aromatskih snovij je Kathreinerjeva sladna kava v užitni vrednosti zelo podobna pravi kavi“ itd. Zato je umevno, da prihaja ta kava čimdalje bolj priljubljena in da jo že v obče rabijo in udomačujejo kot tečno in zdravo rodbinsko kavo.

Tržne cene.

V Celovcu, dné 19. junija 1902.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenca . . .	—	—	—	—	— konj
rž	9	50	11	87	— pitanih volov
ječmen . . .	—	—	—	—	50 vprežnih volov
oves	5	97	7	43	3 junce
turšica . . .	7	80	9	75	83 krav
pšeno	14	40	18	—	2 telici
fižol rdeč . .	—	—	—	—	— pitanih svinj
krompir . . .	—	—	—	—	— prasce
grah	—	—	—	—	
ajda	6	87	8	59	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 280 K do 290 K, krave po 140 K do 290 K.

Sladko seno je meterski cent po 6 K — v do 6 K 40 v, kisló seno po 4 K 40 v do 6 K — v, slama po 3 K 60 v do 4 K 60 v.

Promet je bil srednje dober.

Velikovec, dné 18. junija. Prignali so: 260 volov, 126 krav, 12 telic, 4 teleta. Cena za pitano živino 62 do 64 kron, za vprežno živino 52 do 58 kron za meterski cent žive vage. 186 ovc. Promet je bil dober.

Dražbe.

(Kratice: vl. št. = vložna številka; d. ob. = davčna občina.)

Celovec. Dne 14. julija, ob 10. uri, pri deželni sodniji v Celovcu, izba št. 78, posestvo „Brankovci“ (Ramšistl) v št. Juriju, okraj Velikovec. Cena 41.260 kron, najnižja ponudba 28.624 kron.

Loterijske številke od 21. junija 1902.

Gradec	80	8	82	38	17
Dunaj	83	72	69	66	79

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

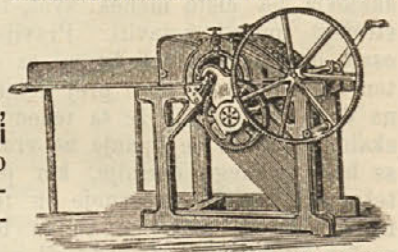
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse št. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki **vodovodi**, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobo na levi strani.)

Cenike pošilja zastonj.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Globasnico in okolico priredi v nedeljo dné 6. julija 1902 svoj prvi shod kot jubilejno slavnost v proslavo svetega Očeta Leona XIII. Vspored: 1. Ob 8. uri zjutraj slovesna sv. maša s „Tedeum“. — 2. Popoldne ob 3. uri slavnostni shod v gostilni g. Ferdinanda Kraigerja p. d. Zlokarja v Štebnu z zanimivim vsposedom. — Pri shodu bode sodelovalo med drugimi tudi I. koroško tamburasko društvo „Bisernica“ iz Celovca. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Listnica uredništva.

Gosp. Jurij Črežovnik, p. d. Žmavcar v Rinkolah: Obžaluje Vam naznanjamo, da Vaše zahvale g. dr. Hoffererju ne moremo sprejeti v svoj list. Znano Vam bode iz našega lista, da je imenovan strasten nasprotnik našega národa in posebej še našemu „Mir“-u, ter ni še dolgo tega, kar nas je precej osorno opsoval v nemško-liberalnem časniku „Freie Stimmen“. Mi torej res nimamo povoda, da bi objavljali zahvale na njegov naslov, ker bi se s tem same sebe osmešili in bi gotovo tudi njemu samemu ne ustregli, ker bi zahvalo v našem listu, katerega je v svojem znanem poslanem v „Freie Stimmen“ večkrat imenoval „Hetzblatt“, prej moral smatrati za zasmehovanje nego za priporočilo. Torej brez zamere!

NAZNANILA.

V zalogi tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu je izšla v drugem popravljenem in pomnoženem natisu:

Cecilija.

Cerkvena pesmarica.

I. del.

Uredil Anton Foerster.

Velja: za ude broširan iztis 1 krono, v prt vezan 1 krono 80 vin.; za neude in po knjigarnah broširan iztis 1 krono 40 vin., v prt vezan 2 kroni 20 vin. Poštneine je plačati za posamezne iztise 30 vinarjev. Denar naj se blagovoljno pošlje po poštni nakaznici takoj z naročilom vred.

Slikarskega učenca,

kateri je že dovršil šolo, takoj sprejme

Ivan Graber

v Štebnu, pošta Malošče (Mallestig) na Koroškem.

Kdor

resno namerava kupiti posestvo na Koroškem, naj se zaupljivo obrne do vsestransko znane in dobre

pisarne za prodajo posestev

Jurija Dörer-ja,

hišnega posestnika in gostilničarja

v št. Vidu ob Glini na Koroškem.

Tam so zabeležene: za mesto ali deželo, za letovišča, blizu jezer, v krasnem kraju: male kmetije, kmetije s pašniki, mala in velika posestva, vile, mestne hiše z ali brez trgovin, za gostilne, kupčijo in razne obrti.

Ustmena pojasnila, oziroma ogledovanja **brezplačno.**

Ponudbe za nakup ali prodajo vsake vrste se sprejemajo vsak čas in brezplačno.

Vino,

100 litrov belega po 12 do 20 gold.,

100 litrov črnega po 12 do 17 gold.,

prodaja

Franc Kraut, trgovec v Pliberku.

Tudi vsprejme enega učenca, ki je zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi.